

Бадень *пр.* будущій: Той закачи да размыслюва за бадното си поминуваніе. *РА. 17.* Мѣсто за бадно свърталиште. *ib. 19.* На сегашный и на бадный животъ. *ib. 125.* Остарѣлите родители свиквать уцѣлѣлото отъ плѣсенята и отъ рѣждата рипарство да повдигне крѣстовъ походъ противъ новиятъ и будниятъ вѣкъ. *З. 90.* Азъ захванахъ да мыслихъ за баднитѣ примѣждія. *Х. II, 70.* Само женена, ако има въ това (моминско) дружество, тя го обрѣща въ веселость чрѣзъ бадны сполуки и добръ животъ съ мѣжъ. *Ч. 68.* **Бади** *форма повел.* (желат.) наклоненія существ. *малола, употребительная въ значеніи какъ будто въ слѣдующемъ мѣстѣ народной пѣсни у Чолакова 354:* Привеза бѣло бре гърло: Ако ъ Турци бре сретна, Сосъ главѣ да имъ накинне—*Буди ъ гърло болѣло*— Бре Турци, бре Дрѣнополци—Веднакъ ю селямъ бре дали; Она имъ зъ глава завърте—*Буди ъ гърло болѣло.*

Бадни вечеръ (*съ традиціонною орфографіей ж-са, не смотря на бадни дан, ясно указывающее на производство отъ корня гл. бѣдѣти vigilare*) этимологическій синонимъ латинскій *vigiliae*—1) канунъ Рождества Христова, сочельникъ: Вечеръ-тъ (24-ый Декаврія) на трапезж-тъ полагать разны постны ястія: хошавъ, зелникъ, гушки (пилцы или сармы)—сухъ фасуль, варенъ на чорбѣ и уджурканъ и пр. Отъ главни-тъ (дърва-та) съсъ кон-то сѣ варили ястія-та, една главникъ загасвать въ брашно-то и ъ скрывать за лѣкъ отъ урочясваніе. Кога урочяса нѣкой, напалвать ъ, изгасать ъ въ една зеленѣ каленѣ паницѣ съсъ водѣ прѣдъ урочясанный-тъ, и омивать му образъ-тъ да оздравѣе. *Ч. 28.* Ако имать въ кашѣ яловѣ женѣ, или добытъкъ, или овошкѣ—взема една жена сѣкырж-тъ, отива надъ неѣ, вдигне сѣкырж-тъ ужъ да ъ прѣсече и казва: „щешъ ли да родишь, или щѣ та прѣсѣкж?“ па друга жена казва: „немой ты ще роди“—до три пѣти, и ъ остави, като вѣрвать че ще роди до годинѣ. *ib. Ср. см. бадникъ.* Гледай си, Гано, бадный-тъ вечеръ! *Ч. 142.* Да ты поживи Господь, отъ бадни вечеръ до коледа. *ib. 148.* Испилъ си и отъ бадный-тъ вечеръ гроше-то (Ако нѣкой похарчи монетж-тъ отъ бадный-тъ вечеръ, то отъ него не трѣбва да ся очиква никъкво добро). *ib. 165.* 2) канунъ Новаго Года: Вечеръ-тъ (31-ый Дек.) правать бадни вечеръ: правать тутманикъ (замесено тѣсто съсъ масло и сиреніе), пачж, мѣсать бадника (пита съ грошче или старѣ парж), освѣтъ тѣхъ полагать на трапезж-тъ различни други ястія, и копанче съсъ трицы и орѣхи, каждать и пр. *Ч. 31.* На брадж-тъ му щѣшь намѣришь, и отъ бадный вечеръ отъ медъ-тъ, и отъ Великденъ отъ яйце-то. Казвать